

Mer än bara pris:

Engångshandskar med ansvar och kvalitet

Varför det är viktigt att ställa rätt krav
vid upphandling av handskar

Hej,

Om du har laddat ner den här guiden upplever du förmodligen att det har blivit alltmer komplext att köpa engångshandskar. Marknaden förändras, kraven ökar och det handlar inte längre bara om att hitta det lägsta priset. Kvalitet, dokumentation, leveranssäkerhet och ansvar spelar en större roll – och att få koll på allt kan vara utmanande.

Denna guide bygger på vår långa erfarenhet av att arbeta med engångshandskar, från produktion och testning till leverantörssamarbete och revisioner. I våra roller som produktkategorichef och produktchef för handskar arbetar vi dagligen med ämnen som kvalitetssäkring, tillverkningsprocesser och leverantörsdialog på olika marknader.

Vi hoppas att guiden kan hjälpa dig i ditt beslutsfattande och bidra till en mer transparent dialog kring engångshandskar. Snarare än att presentera vetenskaplig forskning fokuserar vi på verkliga överväganden och förklarar varför vissa krav är viktiga i praktiken.

Vi hoppas att du tycker att innehållet är användbart och att det hjälper dig att navigera på marknaden för engångshandskar.

Trevlig läsning,
Andreas och Line

A portrait of a man with short brown hair and a light beard, wearing a light blue button-down shirt and dark trousers with a brown belt. He is standing in front of a large window with vertical frames.

Andreas Kjær Bisgaard,
Global Category Manager

A portrait of a woman with long, wavy brown hair, wearing a bright green sweater and dark jeans with a black belt. She is standing in front of a large window with vertical frames.

Line Callesen,
Product Manager

Innehåll

1. Introduktion:

En förändrad handskmarknad och konsekvenser vid upphandling 6

2. Ansvarsfull produktion av handskar:

Att göra skillnad där det betyder mest. 12

3. Kvalitet och skydd:

Vad inköpare behöver veta (men ofta inte vet) 22

4. Pris kontra värde:

Att se de dolda kostnaderna för billiga handskar 34

5. Från pris- till värdebaserad upphandling:

En praktisk checklista 42

6. Sammanfattning:

En mer ansvarsfull väg framåt 48

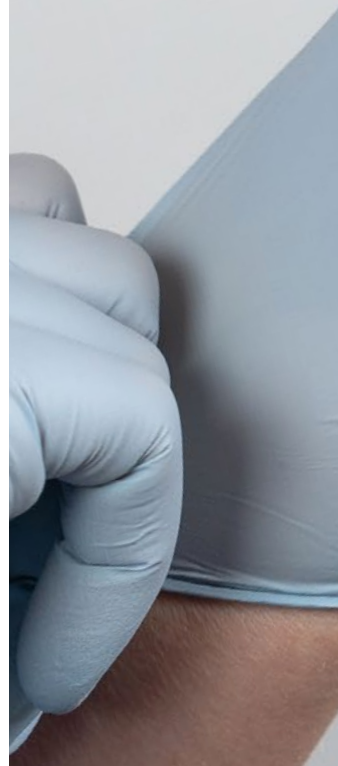

1. Introduktion:

En förändrad handskmarknad och konsekvenser vid upphandling

Engångshandskar används inom hälso- och sjukvård, vid livsmedels-
hantering, städning, i laboratorier och många industriella miljöer. I många
verksamheter används de tusentals gånger varje dag och är centrala
för att förhindra kontaminering och skydda både personal och patien-
ter. Andreas förklarar: "Eftersom produkten ser enkel ut antar många
att inköpet är okomplicerat och att de flesta handskar är i stort sett
likvärdiga." I praktiken är inköp av handskar mycket mer komplext än
det verkar.

En handske påverkas av många faktorer; material, kemiska processer,
sköljmetoder, produktionsförhållanden, arbetarskydd, kvalitetskontrol-
ler och efterlevnad av EN- och ISO-standarder. Två handskar kan se
identiska ut på utsidan, men skillnaderna i kvalitet och tillförlitlighet kan
vara stor. Den till synes enkla handsken återspeglar inte det noggranna
arbete som krävs för att producera den. För en upphandlare innebär
det att ett lågt pris inte alltid motsvarar ett bra värde.

1.1 Handskar är inte längre ett okomplicerat inköp

I takt med att efterfrågan har ökat inom flera branscher har handskar gått från att vara en specialiserad medicinsk produkt inom vårdsektorn till att användas brett i olika miljöer. Denna expansion har gett intrycket av att en handske enkelt kan bytas mot en annan. Det kan den inte. Att producera en handske som fungerar bra kräver noggrann kontroll under hela produktionen, inklusive hur handsken rengörs, hur kemikalier hanteras och hur personalen skyddas. En produkt som verkar enkel är i själva verket beroende av en hel kedja av kontrollerade processer. Denna verklighet är ofta dold för köparen, men den har en direkt inverkan på säkerhet och kvalitet.

1.2 Varför upphandling har blivit alltmer utmanande

Att arbeta som upphandlare innebär ständiga förändringar. Ofta finns förväntningar på att minska kostnaderna samtidigt som kraven ökar på hållbarhet och ansvarsfulla upphandlingar. Upphandlarna måste tolka förändrade EN- och ISO-standarder och följa MDR- och PPE-lagstiftningen. De måste säkra stabila leveranser i stora volymer. Allmänhetens intresse för leveranskedjans förhållanden fortsätter att växa, och förväntningar på hållbarhet, inklusive livscykelanalyser, blir allt vanligare i upphandlingar.

Dessa faktorer skapar en krävande situation. Inköpare vill ofta göra ansvarsfulla val, men att göra det kräver tid, insikt och förmågan att jämföra leverantörer på ett strukturerat sätt. Det kan vara svårt att veta hur man ställer tydliga och realistiska krav. Det kan också vara svårt att förstå skillnaden mellan en handske som endast uppfyller de lagliga minimikraven och en som ger högre säkerhet och har ett bättre långsiktigt värde.

Vad är LCA?

ABENA genomför LCA-analyser baserade på produktionsdata som samlats in från våra leverantörer. Datan ger detaljerad insikt i var energi och resurser förbrukas vid tillverkning av handskar, för att kunna bedöma och diskutera miljöpåverkan och potentiella förbättringar.

Läs mer om
ABENAs arbete
med LCA-analyser

**Skanna
QR-koden**

1.3 COVID-19: Chocken som förändrade marknaden

Pandemin är en viktig förklaring till hur marknaden förändrades till vad den är idag. Under COVID-19 ökade den globala efterfrågan kraftigt. Många nya leverantörer dök upp på den europeiska marknaden med begränsad kunskap om lagstiftning för medicintekniska produkter. Dokumentationen var inkonsekvent och i vissa fall var certifikaten ogiltiga. Reglerna mildrades för att möta den akuta efterfrågan och produktkvaliteten varierade kraftigt. När efterfrågan sjönk förblev produktionskapaciteten hög, vilket snabbt pressade ner priserna. Inköpare vände sig vid lägre priser och många fortsatte att förvänta sig dessa priser även när vi återgick till normala förhållanden.

Även om pandemin är över kvarstår effekterna. Marknaden anpassade sig till prisdrivna inköp. Det ledde till orimliga förväntningar, som inte återspeglar den verkliga kostnaden för att producera en säker och pålitlig handske.

1.4 En prisdriven marknad med stora skillnader i kvalitet

Resultatet är en marknad där kvalitetsnivån varierar mycket mer än de flesta inser. Vissa handskar uppfyller endast de lägsta lagkraven. Vissa ser ut att uppfylla kraven men saknar en giltig certifiering. Andra kommer från leveranskedjor med utmaningar gällande arbetstider, rekryteringsrutiner eller anställningsskydd. Dessa skillnader syns sällan i en prislista. De märks först när defekter ökar, när handskar går sönder oftare än vanligt eller när anbudsdocument och fakta om leverantören granskas i detalj.

Genom vårt arbete med inköpspartners, leverantörskontroller och anbudsutvärderingar på flera marknader upptäcker vi regelbundet fall där själva produkten verkar uppfylla kraven men däremot efterlevs inte de krav på interna rutiner som angetts i upphandlingen. I de fall pris viktas högt blir denna skillnad mer påtaglig, särskilt när mindre eller mer aggressiva producenter agerar utanför de förväntningar som större köpare ställer.

Många inköpsteam beskriver samma situation. Det har blivit svårare att utvärdera handskkvalitet och leverantörsansvar på ett tillförlitligt sätt.

1.5 Varför denna guide?

Syftet med denna guide är att ge klarhet inom ett svårnavigerat område. Den förklarar vilka faktorer som gör en handske säker och tillförlitlig. Den belyser hur ansvarsfull produktion ser ut och varför vissa krav är extra viktiga. Den ger praktisk vägledning för att formulera bättre upphandlingskriterier och visar hur värdebaserade beslut kan sänka kostnader över tid. Den förklarar också varför en handske med ett något högre inköpspris kan resultera i bättre kvalitet, färre reklamationer och minskad verksamhetsrisk.

Kontentan är att pris är lätt att jämföra. Säkerhet, etik och tillförlitlighet kräver grundligare utvärdering.

2. Ansvar vid tillverkning av handskar:

Att göra skillnad där det betyder mest

Inom handsktillverkning beskrivs ansvar ofta på ett sätt som låter väldigt bra i teorin. ”I praktiken handlar ansvar inte om att följa generella åtaganden inom hållbarhet. Det handlar om kontroll, tillsyn och förmågan att dokumentera att varje del av leveranskedjan fungerar som den ska”, förklarar Andreas. Detta arbete är särskilt viktigt inom handskproduktion eftersom engångshandskar är förbrukningsvaror med ett stort material- och resursavtryck. Funktionen gör dem oundgängliga i hygienkritiska miljöer och för att minska deras påverkan ligger den största delen i hur de produceras och under vilka förhållanden.

Andreas tillägger: “Vi är väldigt tydliga med en sak. Engångshandskar är ohållbara i sin natur. Vårt ansvar är inte att låtsas att de är hållbara, utan att göra ett så bra jobb som möjligt utifrån de begränsningar som finns och vara ärliga om var vi kan göra verklig skillnad.”

“Vi är väldigt tydliga med en sak. Engångshandskar är ohållbara i sin natur. Vårt ansvar är inte att låtsas att de är hållbara, utan att göra ett så bra jobb som möjligt utifrån de begränsningar som finns och vara ärliga om var vi kan göra verklig skillnad.”

- **Andreas Kjær Bisgaard**,
Global Category Manager

2.1 Ett ärligt perspektiv: Varför engångshandskar inte kan kallas hållbara idag

Engångshandskar är nödvändiga för smittskydd och används inom sjukvården, vid livsmedelshantering och i många andra miljöer där hygien är kritiskt. De är tillverkade av fossil- eller naturbaserat gummi, avsedda för engångsbruk och kan inte återvinnas utan att skapa oacceptabla risker. Av den anledningen vore det missvisande att beskriva engångshandskar som hållbara.

Hur handskarna tillverkas kan däremot göra stor skillnad. Tillverkningsprocessen innefattar val kring energi, vattenrening, kemikaliehantering och arbetsförhållanden. Dessa faktorer påverkar både klimatavtrycket och de etiska standarderna för handskan. I detta sammanhang innebär ansvar att förbättra tillverkningsprocessen där det har störst effekt och att vara transparent kring vad som kan ändras och inte.

2.2 Faktorer som har en faktisk påverkan på miljön

Miljöpåverkan varierar stort inom handsktillverkning och en av de största skillnaderna avgörs av vilken energikälla som används vid tillverkningen. Handsktillverkning kräver långa dopningslinjer, ugnar med hög temperatur och omfattande vattenrening, vilket kräver hög energiåtgång.

I Kina förlitar sig många fabriker främst på kolkraft, vilket resulterar i högre utsläpp. I Malaysia använder fabriker vanligtvis naturgas, vilket minskar utsläppen jämfört med kol, men tillverkningen är fortfarande fossilbaserad. Vissa fabriker i Thailand använder en biobränslebaserad energimix, vilket kan ge vissa handsktyper ett bättre klimatavtryck.

Energianvändning är en av de viktigaste faktorerna i handskarnas livscykelbedömning och spelar en stor roll i att fastställa deras totala miljöpåverkan. Andreas förklarar: "I vår egen data ser vi tydligt att energianvändning är en av de största faktorerna för miljöpåverkan vid handsktillverkning. Därför tittar vi noga på hur olika energisystem påverkar klimatavtrycket, även om alternativen fortfarande är begränsade till vissa material eller regioner."

Vattenanvändning är en annan viktig faktor inom handsktillverkning. Både nitril- och latexhandskar kräver sköljprocesser för att avlägsna kemikalier, tillsatser och andra rester från materialen. Effektiviteten av det här steget beror på flera parametrar, som sköljprocessens utformning, vattenkvalitet, temperatur, behandlingsmetoder och övergripande processkontroll. "När sköljning och vattenren-

“I vår egen data ser vi tydligt att energianvändning är en av de största faktorerna för miljöpåverkan vid handsktillverkning. Därför tittar vi noga på hur olika energisystem påverkar klimatavtrycket, även om alternativen fortfarande är begränsade till vissa material eller regioner.”

- **Andreas Kjær Bisgaard**,
Global Category Manager

ing inte kontrolleras tillräckligt kan höga halter av restämnen finnas kvar inuti handskarna. Detta påverkar hur handskarna känns vid användning, hur mjuka eller stela de blir och hur de interagerar med huden. Vattenrening är också väldigt energikrävande, vilket gör att det spelar en viktig roll i livscykelbedömningar av engångshandskar,” tillägger Line.

Mängden kemiska rester i de färdiga handskarna är särskilt viktiga för användarens komfort och hudhälsa. Rester från accelerators och andra tillsatser kan bidra till irritation eller allergiska reaktioner, särskilt för de som använder handskar ofta eller under längre perioder. För att förbättra transparensen inom detta område fokuserar den nya standarden EN 455-5 på det kemiska innehållet i nitrilhandskar och ger ytterligare insikt i ämnen som kan finnas kvar efter tillverkningen.

Varför vattenrening är viktigt:

Rena handskar är beroende av välkontrollerade processer för både sköljning och avloppsrening. Faktorer som vattenkvalitet, temperatur och behandlingsmetoder påverkar hur effektivt kemikalier avlägsnas under tillverkningen. Korrekt kontroll minskar mängden restämnen i handskarna och främjar både komfort och hudkompatibilitet.

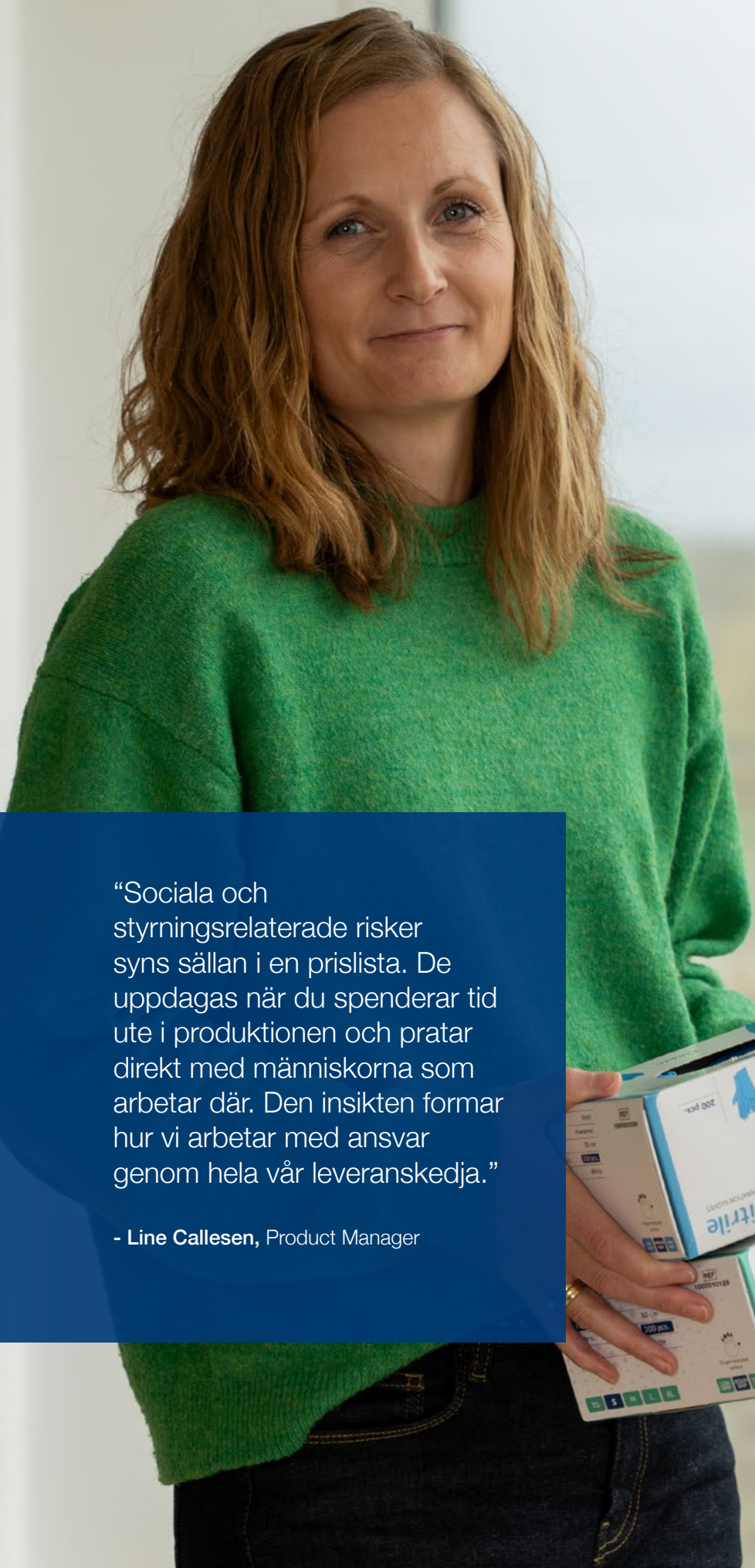
2.3 Sociala och styrningsrelaterade faktorer: Ofta förbisedda, men av stor betydelse

Handsktillverkning kräver stora personalstyrkor och långa driftstimmar. Av den anledningen är ansvar inom de sociala och styrningsrelaterade aspekterna minst lika viktiga som de miljömässiga. Personalsäkerhet, tillgång till skyddsutrustning, rättvisa rekryteringsprocesser, rimliga arbetstider, korrekt ventilation och tillgång till sanitet är viktiga delar i en ansvarsfull produktion. Att uppfylla nationella lagar inom arbetsrätt motsvarar inte alltid den bästa internationella praxisen, vilket innebär att ytterligare tillsyn är nödvändig.

“Många av de sociala riskerna inom handsktillverkning syns inte i dokument eller certifikat. Vi ser dem genom att vara närvarande på plats, i utvärderingar och i långsiktiga samarbeten med fabriker. Det är därför socialt ansvar kräver kontinuerlig uppföljning, inte bara formell efterlevnad på pappret,” förklarar Andreas.

Inom delar av branschen fortsätter vissa problem att upprepas. De kan handla om anställningsavgifter som tas ut av migrantarbetare, långa arbetspass som överskrider de rekommenderade gränserna och inkonsekvent användning av personlig skyddsutrustning. Dessa utmaningar är ofta svåra att identifiera enbart genom dokumentation och kan förbli dolda, om inte leverantörerna aktivt följs upp.

“Sociala och styrningsrelaterade risker syns sällan i en prislista. De uppdagas när du spenderar tid ute i produktionen och pratar direkt med människorna som arbetar där. Den insikten formar hur vi arbetar med ansvar genom hela vår leveranskedja.”

- Line Callesen, Product Manager

2.4 ABENAs ansvarsfulla produktionsmodell

Vi arbetar med ansvar som ett integrerat produktionskrav snarare än ett marknadsföringslöfte. Vår modell bygger på erkända uppförandekoder för tredje part och oberoende granskningar som utvärderar personalens rättigheter, hälsa och säkerhet, arbetsmiljö och affärsetik. Vid dessa granskningar görs strukturerade bedömningar där fabriker får poäng och alla avvikelser dokumenteras, åtgärdas och följs upp.

I stället för att bedöma ansvar utifrån godkänd/icke godkänd fokuserar vi på långsiktig förbättring. "Vi arbetar med våra leverantörer som långsiktiga partners. Ansvar handlar inte om att ersätta fabriker vid en första anmärkning, utan om att arbeta systematiskt för att förbättra förhållandena på sikt," betonar Line. Denna strategi har lett till konkreta framsteg över tid. När anställningsavgifter för migrantarbetare blev ett stort problem i delar av branschen deltog vi i initiativ med andra intressenter, pratade direkt med leverantörer och stöttade processer för att ta bort dessa avgifter och återbetala drabbade arbetare där det var aktuellt. Målet var inte att avsluta samarbetet, utan att märkbart förbättra förhållandena.

Line är ordförande för den danska kommittén för EN 455-teststandarderna inom Dansk Standard. På så sätt deltar ABENA i processen för att utforma handskstandarder inom EU:s arbetsgrupp för medicinska handskar.

En viktig del av vår modell är närvaro på plats i de länder vi samarbetar med. Vi har egna team i Kina och Malaysia som regelbundet besöker fabriker, utför inspektioner och pratar direkt med människorna som arbetar där. Det gör det möjligt för oss att utvärdera arbetsförhållanden, granska produktionsprocesser och verifiera att rutinerna på plats överensstämmer med det som är dokumenterat. "Att vara närvarande i fabrikerna gör en verklig skillnad. Det gör att vi kan se hur produktionen faktiskt fungerar dagligen och följa upp problem innan de blir problem senare i leveranskedjan," säger Line.

Om en leverantör inte vill åtgärda problem som identifieras eller inte visar engagemang för att göra förbättringar omvärderar vi samarbetet. Ansvarfull produktion kräver engagemang från båda sidor och långsiktiga partnerskap bygger på transparens, ansvarstagande och kontinuerliga framsteg.

"Vi arbetar med våra leverantörer som långsiktiga partners. Ansvar handlar inte om att ersätta fabriker vid en första anmärkning, utan om att arbeta systematiskt för att förbättra förhållandena på sikt."

- Line Callesen, Product Manager

2.5 Ansvar är inte en certifiering – det är en kontinuerlig process

Förhållandena i produktionsanläggningar förändras snabbt. Ägarförhållanden kan ändras. Tillgång på arbetskraft kan gå upp och ner. Beläggning i produktionslinjer kan öka eller minska på ett par månader. Nya krav kan komma och standarder utvecklas. EN 455-5, som mäter kemiskt innehåll, är ett exempel på nya krav som blir viktiga. Av den anledningen är leverantörernas ansvar aldrig slutfört – det kräver kontinuerlig uppföljning och tillsyn.

För upphandlingsavdelningar innebär det att ansvar inte bör bedömas utifrån statistiska dokument. Den mest pålitliga partnern är den som kan uppvisa kontinuerlig kontroll över sin leveranskedja snarare än ett enda certifikat eller revisionsresultat.

Andreas påpekar: “Verkligt ansvarstagande bygger på daglig tillsyn, transparenta partnerskap och en vilja till förbättring som inte slutar vid en enstaka revision.”

3. Kvalitet och skydd:

Vad inköpare behöver veta (men ofta inte vet)

Handskar ses ofta som enkla och utbytbara varor. I praktiken är de en viktig skyddsutrustning som spelar en avgörande roll i att förebygga kontamination, skydda personal och säkerställa att regler och förordningar för medicintekniska produkter (MDR) och personlig skyddsutrustning (PPE) efterlevs.

”Många av de viktigaste skillnaderna mellan olika handskar syns varken på förpackningen eller i en prislista. De hittar du istället i materialen, tillverkningsprocessen och i testrutinerna,” lägger Line till. För upphandlare är det viktigt att förstå dessa faktorer för att undvika risker som annars uppstår först när handskar går sönder under daglig användning.

3.1 Handskar är skyddsutrustning, inte en förbrukningsvara

Handskar skyddar dess användare mot kemikalier, patogener och korskontaminering. När en handske går sönder eller reagerar negativt på ett ämne blir användaren sårbar. Andreas säger: ”Tron att ”vilken handske som helst duger” kan skapa betydande säkerhetsproblem, särskilt inom sjukvården, livsmedelsindustrin eller städning där kontaminering kan få allvariga konsekvenser”.

Billigare handskar produceras ofta med fokus på effektivitet och kostnadsoptimering. Skillnader i materialkvalitet, sköljningseffektivitet, torkkontroll och efterbehandling kan påverka hur konsekvent handsken är från batch till batch. ”Dessa skillnader är sällan märkbara vid en första anblick, men blir tydliga när handskarna används i större skala. En handske som känns stel, går sönder vid användning eller orsakar irritation leder till fler byten och större åtgång,” förklarar Andreas.

För organisationer som använder stora mängder handskar varje dag kan till och med små skillnader i kvalitet spela roll. En handske som behöver bytas ut oftare eller som slängs på grund av obehag eller defekter ökar konsumtionen över tid. Det som kan verka vara en mindre kvalitetskillnad på stycknivå kan vid daglig användning ha en märkbar påverkan på drift och ekonomi.

Förhållandet mellan kvalitet, säkerhet och användning är en av anledningarna till att handskar inte ska behandlas som utbytbara förbrukningsvaror. Andreas förklarar: ”Handskar är inga enkla förbrukningsvaror – de är viktig skyddsutrustning. När kvaliteten går ner, minskar säkerheten för användaren. Och ofta ökar förbrukningen.” Tillförlitligt skydd bygger på konsekvent produktionskvalitet, det räcker inte att uppfylla minsta möjliga krav på pappret.

3.2 Certifieringar och standarder: Vad de garanterar och inte

Certifieringar hjälper inköpare att bekräfta att en handske möter de lagstadgade minimikraven, men de garanterar inte faktisk kvalitet. ”På många handskar finns symboler som antyder att de uppfyller kraven, men trots det kan den underliggande dokumentationen vara ofullständig eller utdaterad,” säger Andreas. För att underlätta vid upphandling visar översikten på nästa uppslag vad certifieringarna omfattar och vad de har för begränsningar.

“Handskar är inga enkla förbrukningsvaror – de är viktig skyddsutrustning. När kvaliteten går ner, minskar säkerheten för användaren. Och ofta ökar förbrukningen.”

- Andreas Kjær Bisgaard,
Global Category Manager

Vad certifieringarna faktiskt innebär

Certifiering / Standard	Vad den omfattar
CE-märkning	Bekräftar att handsken följer relevant EU-lagstiftning (MDR eller PPE).
EN 455 (medicinska handskar)	Krav för medicinska handskar, inklusive hålltäthet, hållfasthet och biologisäkerhet.
EN ISO 374 (skydd mot kemikalier och mikroorganismer)	Tester för motstånd mot kemikalier och mikroorganismer. Inkluderar genomträngnings- och penetrationstester.
EN ISO 21420 (generella PPE-krav)	Krav för passform, fingerfärdighet, komfort, pH-nivåer och märkning.
ISO teststandarder (t ex ISO 2859)	Definierar hur tester ska genomföras, inklusive provtagningsmetoder och inspektionsnivåer.

Enbart tryckta symboler garanterar inte att handskena uppfyller kraven. Verifiering är beroende av giltig dokumentation, aktuella testrapporter och konsekvent kvalitetskontroll. Många lågprisleverantörer saknar detta. Det betyder att upphandlaren måste se bortom märkningen för att förstå den verkliga nivån av skydd.

3.3 AQL: Den mest missförstådda indikatorn av alla

AQL, som står för Acceptable Quality Level, är en av de viktigaste indikatorerna på hur tillförlitlig en handske är, men det är samtidigt en av de mest missförstådda. AQL representerar inte en procentsats. Många inköpare tror att AQL 1,5 betyder 1,5 procent defekta handskar, men det är inte så systemet fungerar.

Istället är AQL baserat på statistiska provuttagstabeller som definieras i ISO 2859. Tabellerna visar hur många handskar som ska testas i en batch och hur många defekter som tillåts innan hela batchen underkänns. Det innebär att AQL är en ytterst viktig indikator för att avgöra om handskarna är godkända för medicinsk användning eller som personlig skyddsutrustning.

Hur AQL fungerar i praktiken

Exempel, AQL 1.5

En fabrik tillverkar en batch med 500 000 handskar. Istället för att testa varje handske görs ett statistiskt representativt urval, ofta 500 handskar.

Av 500 handskar innebär AQL 1,5 att 14 kan ha hål medan 15 hål skulle leda till att hela batchen kasseras.

“Du måste testa ett viss mängd handskar i förhållande till storleken på batchen och endast ett specifikt antal av dessa handskar får ha hål eller mindre defekter.”

- **Andreas Kjær Bisgaard**,
Product Category Manager

Lär dig mer om
AQL av Andreas.

**Skanna
QR-koden**

För medicinska undersökningshandskar kräver EN 455-1 ett AQL på 1,5. Det är den lagstadgade minimumnivån. Ett lägre AQL-värde indikerar ett ännu bättre skydd, eftersom färre defekter tillåts. Ett AQL på 1,0 tillåter färre defekter än 1,5, medan ett AQL på 0,65 är det lagstadgade kravet för kirurgiska handskar enligt EN 455-1. Det beror på den högre risknivån och de striktare kraven på skydd vid kirurgisk användning.

I andra änden av spektrumet tillåter ett AQL på 4,0 betydligt fler defekter. Den här nivån finns ofta i billigare handskar som bara klarar de mest grundläggande kraven och inte är lämpliga för högriskmiljöer.

”Det är också viktigt att tydliggöra att ingen produktionslinje är perfekt. Engångshandskar är massproducerade och en viss mängd fel kommer alltid att finnas. Därför måste upphandlare aktivt definiera vilka nivåer som är godkända för deras specifika riskmiljö,” förklarar Andreas. Om den utvärderingen inte görs riskerar man att välja handskar som möter de formella kraven, men som inte är lämpliga i praktiken. Det leder till fler defekta handskar och ökad förbrukning.

AQL-tester hjälper till vid upphandling, men bara när de tillämpas konsekvent och enligt rätt standard. Att endast uppge ett AQL-värde ger inte tillräcklig insikt. Det som är viktigt är hur testet utförs och hur resultaten följs upp som en del i en processen för kvalitetskontroll.

AQL-värde	Vad det innebär	Betydelse för användaren
0.65	Mycket lågt antal tillåtna defekter.	Högsta tillförlitlighet. Färre hål. Bra skydd i miljöer med höga hygienkrav.
1.0	Färre defekter än AQL 1.5.	Hög tillförlitlighet. Lägre risk för att de går sönder vid användning.
1.5	Minimumvärdet för medicinska handskar enligt EN 455-1.	Acceptabelt skydd. Standardvalet inom sjukvård och städning.
4.0	Många fler tillåtna defekter. Vanligt vid billigare handskar.	Högre risk för hål, defekter och att kvaliteten varierar i en batch. Ökad förbrukning.

Oksana Voytyuk
Quality Controller

3.4 ABENAs tvåstegstestning: Minskar gapet mellan dokumentation och verklighet

ABENA använder sig av en tvåstegstestning. Den är utformad för att säkerställa att AQL-värdet som anges i dokumentationen motsvarar handskarna som levereras till kunden. Innan leveransen skickas iväg kontrolleras den på plats av ABENAs egen personal. De väljer slumpmässigt ut kartonger, utan påverkan av fabriken. Handskarna används sedan för AQL-tester, hållfasthetstest och visuella inspektioner. Bristar så som hål, tunna partier eller inkonsekvent färg kan identifieras och hanteras i det här steget, innan handskarna lämnar tillverkningslandet.

När leveranserna anländer i Danmark för vidare distribution, utför ABENA ytterligare testning i vårt eget laboratorium. Här görs en visuell inspektion, kontroll av vikt och dimensioner. Detta steg bekräftar att handskarna som levererats stämmer överens med kvaliteten som anges i dokumentationen och att inga avvikelser har skett under produktionen, lagerhållningen eller transporten. "Att förlita sig på producenternas rapporter ger inte denna nivå av säkerhet, då de kan vara baserade på utvalda stickprov eller via ofullständiga rutiner," förklarar Line.

Tvåstegstestningen minskar risken för handskar som går sönder, små hål, inkonsekventa batcher och att kontaminerade handskar når användarna. Det ger också upphandlare en högre grad av säkerhet och minskar risken för dolda kostnader.

“Tester i Danmark är avgörande. Det bekräftar att handskarna som levereras till kunderna uppfyller den kvalitet som anges i dokumentationen.”

- **Line Callesen**, Product Manager

3.5 Hur ABENA hanterar kvalitetsproblem

Ingen handskleverantör kan garantera att kvalitetsproblem aldrig kommer att inträffa. Engångshandskar är massproducerade och avvikelser kan ske över tid, i olika batcher eller på grund av förändringar i produktionsförhållanden. Det som är viktigt är hur dessa problem identifieras och hanteras.

”När ABENA får in ett klagomål på kvaliteten tas det på allvar och utreds. Beroende på vilken typ av problem det gäller och hur allvarligt problemet är kan det innebära ytterligare tester, dialog med leverantören och vid behov en korrigerande och förebyggande åtgärdsprocess (CAPA). Syftet med processen är att identifiera orsaker och minska risken för att liknande fel händer igen,” påpekar Line.

ABENAs tillvägagångssätt är att stötta kunder, vara transparent och ständigt förbättra kvalitetsprocesser. Även om inte alla avvikelser kan förhindras bidrar strukturerad uppföljning och långsiktiga leverantörssamarbeten till att begränsa påverkan och förbättra kvalitetsnivån över tid.

Viktigt att tänka på

Att förstå betydelsen och begränsningarna av standarder, särskilt AQL, gör att upphandlare kan fatta välgrundade beslut som skyddar användare och minskar kostnaderna på lång sikt. Tillförlitliga handskar kräver en kontrollerad produktion och konsekvent testning. Detta arbete ger ofta ett något högre styckpris, men leder i praktiken till färre defekter, lägre förbrukning och ett högre skydd för användaren.

4. Pris kontra värde:

Att se de dolda kostnaderna för billiga handskar

Många organisationer väljer handskar enbart utifrån styckpris, vilket är förståeligt. Handskar köps i stora volymer, prislister är enkla att jämföra och budgetar är ofta pressade. Samtidigt är engångshandskar en produkt som används frekvent av många användare. Små skillnader i produktionskvalitet kan snabbt bli ett större problem vid daglig användning.

En handske som ser billigare ut på fakturan kan visa sig vara betydligt dyrare när förbrukning, svinn och användarupplevelse tas in i beräkningen. Detta innebär inte att alla billigare handskar är av dålig kvalitet eller att dyrare handskar är helt fria från problem. Det betyder att pridfokuserade upphandlingar ger mindre utrymme när det förekommer skillnader i kvaliteten.

Ett av de vanligaste missförstånden vid upphandlingar av handskar är antagandet att det lägsta styckpriset automatiskt leder till besparingar. Priset i sig reflekterar sällan den totala kostnaden. Påverkan på det dagliga arbetet, riskexponering och förmågan att åtgärda problem när de uppstår spelar alla en viktig roll.

“När handskar oftare går sönder, klibbar ihop eller känns obekväma att använda, använder man helt enkelt fler av dem. Därför kan små kvalitetsskillnader snabbt leda till en betydande ökning av förbrukningen.”

- **Andreas Kjær Bisgaard**,
Global Category Manager

4.1 Varför billiga handskar sällan är billiga i praktiken

På pappret kan en billigare handske verka som ett klokt val och i vissa fall kan den vara tillräcklig. Många handskar som uppfyller de grundläggande kraven kan fungera bra vid daglig användning. Men när upphandlingar baseras på pris minskar utrymmet för fel.

”Kvaliteten påverkar hur ofta handskar går sönder, hur många som går till spillo vid påtagning, hur bekväma de är att ha på sig och hur konsekvent kvaliteten är i olika batcher,” förklarar Andreas. När dessa faktorer varierar ökar förbrukningen. Vid höga volymer kan även relativt små ökningarna som 10–40 procent ha en direkt effekt på totalkostnaden.

Det är särskilt viktigt inom sjukvården där handskar används ständigt under dagen. Som Andreas säger, ”ett enstaka kvalitetsproblem kan verka litet, men när det uppstår frekvent ökar effekten snabbt.” Små misstag i tillverkningen som till exempel minskad sköljning, högre linjehastighet, handskar som fastnar i varandra eller svagare förpackningar kan leda till stora skillnader i verklig prestanda över tid.

Erfarenhet visar att medan vissa billigare handskar fungerar som förväntat kan andra ge betydande klagomål inom vissa miljöer. Denna variation är en av de största utmaningarna med prisbaserad upphandling. Ett lägre styckpris innebär inte automatiskt dålig kvalitet, men det ökar risken för ojämn kvalitet, högre förbrukning och oförutsedda kostnader.

4.2 Högre förbrukning leder till högre totalkostnad

En handske som verkar billigare på fakturan kan snabbt bli dyrare i den dagliga användningen. Anledningen är enkel: handskar används ofta, ibland konstant, och små skillnader i kvalitet mångdubblas vid stora volymer.

Handskar med lägre kvalitet har större risk att gå sönder på grund av minskad materialstyrka eller hållfasthet. ”De kan gå sönder vid påtagning eller användning, vilket tvingar användare att genast ta nya. När det händer upprepade gånger ökar den dagliga förbrukningen utan att det reflekteras i styckpriset,” förklarar Andreas.

Ett annat vanligt problem är handskar som fastnar i varandra inuti förpackningen. Det kan bero på moment i produktionen, som efterbehandling, torkning eller hantering. När användare drar ut en handske och fler följer med slängs ofta de extra handskarna utan att ha använts. Förpackningskvalitet spelar också roll. Lådor som är gjorda av material med sämre kvalitet kan gå sönder eller skadas av fukt. Det leder till ytterligare svinn som inte syns i en prisjämförelse, men som är påtagligt i den dagliga verksamheten.

”Enligt vår erfarenhet leder varierad kvalitet på handskar ofta till högre förbrukning över tid.

es | **Nitrile**
MEDICAL EXAMINATION GLOVES

COATS
Enhanced Disposal System
100 pcs.

Classic
COATS

Gloves | Nitrile
POWDER-FREE | MEDICAL EXAMINATION GLOVES

Classic
COATS

100 pcs.

Den ekonomiska effekten påverkas inte bara av förbrukningen av handskar. Ökat avfall påverkar även logistik och hantering. Obehag eller irritation hos personalen kan påverka användandet och i vissa fall bidra till sjukfrånvaro. Incidenter gällande kvalitet kan kräva utredningar, ytterligare tester eller korrigerande åtgärder. När alla dessa faktorer tas i beaktning kan den totala kostnaden för en billigare handske bli högre än ett mer kvalitativt alternativ.

Med andra ord återspeglar prisskillnaden på pappret inte alltid kostnaden i praktiken. Det som ser ut att vara en besparing vid inköpstillfället kan leda till högre kostnader när den faktiska förbrukningen tas i beaktning.

4.3 Högre hälsorisker för användare

De val som görs i produktionen påverkar användarna direkt. Fabriker som ökar produktionshastigheten, inte sköljer tillräckligt eller använder billigare kemiska sammansättningar kan innebära att rester från accelerators och tillsatser finns kvar inuti handsken.

“Dessa rester påverkar komfort, mjukhet och hudreaktioner. Handsken kan kännas stelare och strävare. Användare kan uppleva irritation, rodnad eller hudsprickor. I vissa fall kan allergiska reaktioner utvecklas över tid. Obehag kan även resultera i att användare undviker att ha på sig handskarna så länge som det behövs,” fortsätter Line.

Handskarna kanske ser likadana ut på utsidan, men de kemiska resterna inuti kan skilja sig åt avsevärt. Denna skillnad syns inte på ytan. Det är resultatet av produktionsmetoderna bakom handsken.

Viktigt att tänka på

Enbart pris definierar inte värde. Handskar som verkar kostnadseffektiva på fakturan kan generera högre kostnader genom ökad förbrukning, avfallshantering, hälsorisker eller utmaningar gällande efterlevnad. Samtidigt är ingen leverantör immun mot kvalitetsproblem.

Värdebaserad upphandling tar hänsyn till flera aspekter. Den fokuserar på kvalitet, riskhantering, transparens och förmågan att agera när problem uppstår. Över tid ger metoden minskade risker i verksamheten, förbättrad användarupplevelse och mer förutsägbara kostnader.

“När handskar används tusentals gånger per dag blir små skillnader i kvalitet snabbt stora. Ett lägre pris betyder inte automatiskt en lägre total kostnad. Långsiktigt värde kommer från tillförlitlighet och jämn kvalitet.”

- **Andreas Kjær Bisgaard,**
Global Category Manager

5. Från pris- till värdebaserad upphandling:

En praktisk checklista

Det första man ofta tittar på vid upphandling av handskar är styckpriset, eftersom det är enkelt att jämföra. Problemet är att handskar skiljer sig mycket mer åt än vad man tror. Det säkraste sättet att minska kostnader och risker över tid är att basera upphandlingar på värde, snarare än enbart pris. Detta kräver tydliga förutsättningar, verifierad dokumentation och en förståelse för handskars egenskaper vid användning.

Det här avsnittet innehåller en praktisk checklista i 9 steg för upphandlingsteam som är redo att flytta sitt fokus från en prisbaserad upphandlingsstrategi till en baserad på värde och ansvar.

För bättre upphandlingar krävs bättre frågeställningar. Värdebaserade inköp minskar långsiktiga kostnader, ökar säkerheten och säkerställer att handskarna som används i den dagliga verksamheten skyddar både människor och organisationen.

Gloves | Nitrile

POWDER-FREE | MEDICAL EXAMINATION GLOVES

Classic

COATS

100 pcs.

Gloves | Nitrile

POWDER-FREE | MEDICAL EXAMINATION GLOVES

Classic

COATS

100 pcs.

Gloves | Nitrile

POWDER-FREE | MEDICAL EXAMINATION GLOVES

Classic

COATS

100 pcs.

Gloves | Nitrile

POWDER-FREE | MEDICAL EXAMINATION GLOVES

Classic

COATS

100 pcs.

Gloves | Nitrile

POWDER-FREE | MEDICAL EXAMINATION GLOVES

Classic

COATS

100 pcs.

Steg 1: Definiera er risknivå

Det första steget är att identifiera i vilken miljö handskarna kommer användas. Olika uppgifter ställer olika krav på produkten. Kraven för medicinska ingrepp är inte samma som för livsmedelshantering eller städning. Risknivån avgör vilka standarder som gäller, vilket AQL-värde som är acceptabelt och vilken typ av skydd användarna behöver.

Vid medicinsk användning krävs till exempel EN 455 och ett lågt AQL-värde för att säkerställa tillförlitligheten. Vid arbete med livsmedelshantering behövs handskar som minimerar kontamination och kan användas flera gånger. Städning och industriellt arbete kräver resistens mot kemikalier och tydligt definierade skyddsklasser enligt EN ISO 374. Om man inte förstår risknivån kan kraven vara för låga för att skydda användarna eller för höga för att vara kostnadseffektiva.

Frågor att ställa internt

- Vilken typ av risker ska handskarna skydda oss mot?
- Har vi olika avdelningar med olika behov?
- Hur viktigt är kvalitet jämfört med pris?

Steg 2: Kontrollera AQL och relevanta EN- och ISO-standarder

När ni vet risknivån är nästa steg att säkerställa att handsken uppfyller rätt standarder. För de flesta organisationer gäller EN 455 för medicinsk användning, EN ISO 374 för skydd mot kemikalier och mikroorganismer och EN ISO 21420 för passform, komfort och allmänna PPE-krav. ISO-standarder definierar hur tester ska utföras.

AQL är en av de tydligaste indikatorerna på handskars tillförlitlighet. AQL 1,5 är det lägsta lagstadgade kravet för medicinska handskar. AQL 1,0 eller 0,65 indikerar högre tillförlitlighet och färre tillåtna brister. AQL 4,0 är vanligt förekommande i billigare handskar och olämpligt för högriskmiljöer. Eftersom AQL är allmänt missförstått är det viktigt att inte bara bekräfta det deklarerade värdet utan också visa hur testningen har gått till och vem som har utfört den.

Steg 3: Verifiera CE-märkning och certifikatens giltighet

Tryckta symboler kan inte ses som bevis på efterlevnad. En giltig CE-märkning måste styrkas med dokumentation. Upphandlaren ska alltid begära försäkran om överensstämmelse, relevanta testrapporter och intyg från det gällande organet. Dokumenten ska vara aktuella, spårbara och tillämpningsbara på exakt den produkt som köps in.

I praktiken kan kvalitet på dokumentationen och tillförlitlighet variera mellan olika marknader, vilket gör verifiering till ett viktigt steg vid ansvarsfull upphandling.

Frågor att ställa till leverantörer

- Kan ni tillhandahålla försäkran om överensstämmelse för just den här handsken?
- Vilket är det anmälda organet och är intyget giltigt idag?
- Är alla dokument spårbara till produkttypen, t.ex. handskvikt och toleranser?
- Vem hos er är ansvarig och kan svara på frågor om efterlevnad om det behövs?

Steg 4: Fråga om CSR-revisioner och uppföljning

CSR-villkor har en direkt inverkan på både risk och rykte. Leverantörer bör kunna tillhandahålla aktuella CSR-revisioner, så som BSCI, Smeta eller liknande. Revisionspoängen ger en indikation på fabriken resultat gällande arbetsrätt, skydd för anställda, rekryteringsrutiner och miljöledning. Det är också viktigt att fråga hur avvikelser hanteras. En ansvarsfull leverantör kan beskriva vilka problem som upptäcktes, vilka åtgärder som vidtogs och hur uppföljningen genomfördes. Detta visar på ett kontinuerligt engagemang snarare än efterlevnad vid ett enstaka tillfälle.

Frågor att ställa till leverantörer

- Vilken är er senaste revisionspoäng och när genomfördes den?
- Vilka avvikelser upptäcktes och hur åtgärdades de?
- Hur följer ni upp säkerheten för er personal?
- Tillåter ni oanmälda inspektioner?

Frågor att ställa internt

- Framgår våra förväntningar på CSR tydligt i anbudskraven?
- Är vi beredda att acceptera leverantörer utan nyligen genomförda granskningar?

Steg 5: Fråga om process för kvalitetstester

Kvalitetskontroller är bara meningsfulla om de följer en strukturerad och konsekvent process. Upphandlaren behöver förstå hur kvalitetskontroller genomförs, vilka test som utförs och vem som ansvarar för dem. Tillförlitliga leverantörer arbetar med tydliga testrutiner som följer erkända standarder, de gör regelbundna AQL-tester och säkerställer att inspektionerna genomförs oberoende.

Tydliga processer för provurval, testfrekvens och uppföljning av avvikelser minskar risken för att undermåliga batcher når kunden.

Frågor att ställa till leverantörer

- Vem utför kvalitetskontrollerna och hur säkerställs att de är oberoende?
- Vilka tester utförs som en del av standardprocessen?
- I vilka produktionsskeden sker testerna?
- Hur hanteras och dokumenteras avvikelser?

Steg 6: Fråga om produktionsförhållanden

Enkla frågor kan avslöja en hel del om produktionskvaliteten. De kan handla om hur sköljprocessen ser ut, vilken energikälla som driver fabriken och hur kemiska rester hanteras. Dessa faktorer påverkar handskarnas renlighet, komfort och hudkompabilitet.

Leverantörer som inte kan förklara sina produktionsförhållanden kan använda sig av kostnadsbesparande processer som ökar risken för hudirritation, ojämn kvalitet och svinn.

Frågor att ställa till leverantörer

- Vilken energikälla driver fabriken?
- Hur hanterar ni kemikalierester under och efter produktionen?
- Vilka kontroller gör ni för att säkerställa konsekvens mellan batcher?

Steg 7: Utvärdera komfort och användarvänlighet

Komfort förbises ofta, men det har en direkt inverkan på både förbrukning och efterlevnad. Handskar ska vara enkla att ta på, ha bra passform och främja fingerfärdighet. En handske som känns mjuk och följsam uppmuntrar till korrekt användning. En handske som är stel, sträv eller svår att ta på kan leda till att man undviker eller kastar den, vilket leder till onödigt svinn. Komfort är därför både en faktor för användarupplevelsen och kostnaden.

Rekommenderade åtgärder

- Fråga användare hur handskarna känns under det dagliga arbetet.
- Var uppmärksam på feedback om obehag, passform eller hudirritation.

Steg 8: Följ upp förbrukning och kvalitetsförändring

Upphandlingen tar inte slut när kontraktet tilldelats. Att följa upp förbrukningen hjälper till att identifiera kvalitetsförändringar över tid. Plötsligt ökad av användning, fler trasiga handskar eller fler klagomål på hudirritation tyder ofta på en försämrad kvalitet eller en förändring i produktionen. Tidig upptäckt förhindrar onödiga kostnader och störningar i verksamheten.

Frågor att ställa internt

- Har förbrukningen av handskar ökat oväntat?
- Har klagomål på kvalitet eller rapporter om hudirritation ökat?
- Har vi bytt leverantör nyligen eller fått handskar från en ny fabrik?

Frågor att ställa till leverantörer

- Har förändringar av produktionsmetoder eller material skett nyligen?
- Kan ni förklara variationer mellan batcher om de förekommer?

Steg 9: Tre viktiga frågor

Dessa frågor ger insikter utöver formell dokumentation och hjälper inköpare att förstå nivån på hur en leverantör kontrollerar sin kvalitet och sitt ansvar.

1. Hur säkerställer ni kvalitet utöver grundläggande certifieringar?
2. Hur hanterar ni CSR-resultat och korrigerbara åtgärder?
3. Kan ni beskriva er metod för LCA-beräkningar?

En leverantör som kan svara tydligt och säkert på dessa frågor erbjuder mer sannolikt tillförlitliga och ansvarsfulla produkter.

6. Sammanfattning:

En mer ansvarsfull väg framåt

Engångshandskar är viktiga för hygien och säkerhet, och de kommer fortsatt att vara en viktig del av den dagliga verksamheten inom sjukvård, livsmedelshantering, städning och industri. Även om de idag inte kan vara helt hållbara kan tillverkningen bli betydligt mer etisk och kontrollerad när ansvar byggs in i varje steg av leveranskedjan.

I denna guide har vi betonat att ansvar inte är en enstaka handling. Det är en kombination av tillförlitlig dokumentation, strikta tester, transparenta inköp och långsiktiga partnerskap. När dessa pusselbitar finns på plats minskar risker i verksamheter, användare skyddas och den totala kostnaden minskar över tid. Att enbart titta på priset återspeglar inte dessa värden.

ABENAs strategi fokuserar på kontinuerlig tillsyn, inspektioner på plats, oberoende tester och nära samarbete med leverantörer. Detta bidrar till att säkerställa en jämn kvalitet och begränsar dolda risker som är vanliga i leveranskedjor med låga kostnader. Det skapar också en säkrare och mer förutsägbar miljö för de organisationer som förlitar sig på handskar varje dag.

6.1 Tre slutliga rekommendationer

För att säkerställa både kvalitet och värde kan upphandlare fokusera på tre praktiska principer:

1. Formulera krav utifrån risk, inte pris.

Börja med de uppgifter och miljöer där handskar används. Välj standarder, AQL-nivåer och material baserat på faktisk riskexponering. Detta förhindrar att kraven sätts för lågt och ni undviker missvisande kostnadsbesparingar.

2. Välj leverantörer som uppvisar kontinuerlig kontroll.

Leta efter leverantörer som testar före leverans, vid ankomst, arbetar långsiktigt med fabriker och följer upp CSR-resultat. Kontinuerlig kontroll minskar risken för dolda kostnader, misslyckade revisioner och avvikelser i kvalitet.

3. Mät förbrukning av handskar systematiskt.

Följ upp användningsmönster, andelen handskar som går sönder och användarfeedback. Om förbrukningen ökar utan tydlig anledning kan kvaliteten ha förändrats. Tidiga insatser förhindrar onödiga kostnader och skyddar användarna.

Har du några frågor om den här guiden?

Kontakta oss:

T +46 470 446 00

info@abena.se

